

Onderzoek

Schildwachtklierprocedure bij (een voorloopstadium van) borstkanker

De schildwachtklierprocedure is een onderzoek om de schildklierwachtklier op te sporen.

De schildwachtklier (ofwel sentinel node) is de eerste lymfeklier waar kankercellen vanuit de borsttumor naar uitzaaien. Soms zijn dit meerdere lymfeklieren. Zitten in deze klier(en) geen uitzaaiingen? Dan is de kanker waarschijnlijk ook niet uitgezaaid naar de rest van het lichaam. Met de schildwachtklierprocedure wordt specifiek naar deze klier(en) gezocht.

Als de schildwachtklier gevonden wordt en geen tumorcellen bevat, hoeft de oksel niet bestraald te worden. Dit kan ongemakken later voorkomen. Met de schildwachtklierprocedure wordt dus geprobeerd een betrouwbare indruk te krijgen van hoe ver de ziekte gevorderd is, zonder daarvoor alle lymfeklieren te hoeven verwijderen.

De schildwachtklierprocedure kan tegelijkertijd met een borstoperatie (<https://www.jeroenboschziekenhuis.nl/borstoperatie-bij-borstkanker>) worden gedaan.

Het onderzoek naar - en de behandeling van - borstafwijkingen bij mannen is ongeveer hetzelfde als bij vrouwen. Vrijwel alle informatie is zowel van toepassing op vrouwen als op mannen. Omdat borstafwijkingen en borstkanker vooral bij vrouwen voorkomen, is sommige informatie specifiek voor vrouwen.

Bekijk ook het filmpje van de Borstkankervereniging Nederland over de schildwachtklier procedure:

(073) 553 60 05

Maandag t/m vrijdag 8.30 - 17.00 uur

Hoe verloopt het onderzoek?

Hier vindt u alle belangrijke informatie over het onderzoek.

Vorbereiding

Preoperatieve Screening en Centraal Apotheek Punt

Het is belangrijk dat u goed en veilig wordt voorbereid op de operatie.

Daarom wordt u enige tijd voor uw opname in het ziekenhuis gebeld door het Centraal Apotheek Punt (CAP) (<https://www.jeroenboschziekenhuis.nl/afdelingen/centraal-apotheek-punt-cap>) en door de afdeling PreOperatieve Screening (POS) (<https://www.jeroenboschziekenhuis.nl/preoperatieve-screening-posintake>).

De medewerker van het CAP controleert met u de medicatie die u (eventueel) gebruikt. De medewerker van de POS stelt u een aantal vragen over uw thuissituatie en over uw gezondheid.

De anesthesist kan het om medische redenen nodig vinden dat u naar de afdeling Preoperatieve Screening in het ziekenhuis komt.

Deze afspraak duurt dan ongeveer 1 uur.

Let op! De gesprekken met het CAP en POS zijn belangrijk; uw operatie kan zonder deze gesprekken niet door gaan.

Op [www.jbz.nl/anesthesie](https://www.jeroenboschziekenhuis.nl/behandelingen/anesthesie) (<https://www.jeroenboschziekenhuis.nl/behandelingen/anesthesie>) leest u meer over de verdoving en bewaking tijdens de operatie. Als u hierover vragen heeft, kunt u deze stellen tijdens het gesprek met de POS-medewerker.

Informatiefolder voorbereiding voorbereiding (dag)opname

Lees voor de opname de informatie "Vorbereiding op een (dag)opname (<https://www.jeroenboschziekenhuis.nl/naar-het-ziekenhuis/voorbereiding-op-een-dagopname-in-het-ziekenhuis>)". Deze folder wordt voor u klaargezet in [MijnJBZ](#). Als u wilt kunt u de folder ook op papier ontvangen. Vraag hier dan naar op de polikliniek.

Nuchter zijn

Het is belangrijk dat uw maag voor de operatie leeg is. Dit noemen we nuchter. Dit voorkomt dat de inhoud van uw maag tijdens de operatie in de luchtpijp en longen terecht komt. Als dit gebeurt, kan dat ernstige complicaties geven.

Bent u niet nuchter? Dan kan de operatie niet door gaan.

U moet voor een operatie altijd nuchter zijn, ook als u een regionale verdoving (bijvoorbeeld ruggenprik) krijgt. Om te zorgen dat u nuchter bent, houdt u zich aan de volgende regels:

Tot 6 uur voor het tijdstip van opname:

- U mag normaal eten en drinken.

Vanaf 6 uur voor het tijdstip van opname:

- U mag niets meer eten (ook geen snoepjes). U mag nog wel kauwgom kauwen, maar u mag de kauwgom niet doorslikken.
- U mag nog wel drinken: water, helder appelsap, thee of koffie zonder melk (eventueel met zoetjes of suiker).
- U mag niet meer drinken: melk(producten), koolzuurhoudende dranken of alcohol.

Vanaf 2 uur voor het tijdstip van opname:

- U mag niets meer eten en drinken (ook geen snoepjes). U mag nog wel kauwgom kauwen, maar u mag de kauwgom niet doorslikken. Gooi de kauwgom weg als u naar de operatieafdeling gaat.
- Een slokje water om medicijnen in te nemen - of bij het tandenpoetsen - mag wel.

Na opname op de afdeling:

- Na opname kunt u nog tot 300 ml ranja (dat zijn 2 glaasjes) met paracetamol op de afdeling van opname aangeboden krijgen.

Dit zijn algemene instructies voor het nuchter zijn. Het kan zijn dat u van de arts andere instructies krijgt. U ontvangt hierover bericht in uw MijnJBZ en eventueel op papier.

Als u een dag vóór de operatie wordt opgenomen, volgt u de instructies van de verpleegafdeling over het nuchter zijn.

Oksels ontharen

U mag 1 week vóór de operatie uw oksels **niet** ontharen. Dit is in verband met infectiegevaar na de operatie.

Bent u zwanger of zou u dit kunnen zijn? Of geeft u borstvoeding?

Geef dit dan door aan uw specialist. Borstvoeding kan gewoon doorgegeven worden. Wel geldt dat u uw kind na de toediening van de

radioactieve stof niet mag aanleggen tot na de operatie. Laat iemand anders in deze periode de voeding geven via een flesje. Uw specialist zal dit met u bespreken.

De dag van het onderzoek

Hoe wordt de schildwachtklier gevonden?

U wordt de dag voor de operatie verwacht op de afdeling Nucleaire Geneeskunde. Daar krijgt u 4 injecties met een licht radioactieve vloeistof in de huid rond de tepel gespoten. De radioactieve stof wordt naar de schildwachtklier afgevoerd en hoopt zich daarin op. De injecties worden gegeven met een klein naaldje en zijn niet pijnlijker dan de prik bij een bloedafname. De hoeveelheid straling van de vloeistof is te vergelijken met die van een gewone röntgenfoto. Het geven van de injecties duurt ongeveer 10 minuten. Soms krijgt u de injecties pas op de dag van de operatie. Dit is afhankelijk van het tijdstip van de operatie.

Enkele uren later, of de volgende ochtend, worden er foto's gemaakt op de afdeling Nucleaire Geneeskunde. Dit gebeurt vóór de operatie. Voor het maken van de foto's komt u op een smal bed te liggen. Het is belangrijk dat u zo stil mogelijk blijft liggen.

We maken standaard 2 foto's, een via de voorzijde en een via de zijkant van de aangedane borst. Deze foto's duren ongeveer 15 minuten bij elkaar. Op de foto's is de ophoping van radioactiviteit in de schildwachtklier(en) zichtbaar. Soms wordt dit dan op de huid gemarkeerd. Het is belangrijk om te weten dat het in beeld komen van de schildwachtklier nog niets zegt over het wel of niet aanwezig zijn van kwaadaardige cellen.

Wat gebeurt er tijdens de operatie?

De verpleegkundige brengt u in uw bed naar de operatiekamer. Daar wordt u onder narcose gebracht. Als dat nodig is, spuit de chirurg daarna een blauwe vloeistof in de huid rond de tepel. Dit vloeistof bewandelt dezelfde weg als een eventuele uitzaaiing en verspreidt zich via de lymfebanen. Dit duurt ongeveer 5 minuten.

De chirurg spoort met een apparaatje de schildwachtklier(en) op. Hierbij helpt de radioactiviteit en de kleurstof. De schildwachtklier(en) worden verwijderd en in het laboratorium onderzocht op de aanwezigheid van kankercellen. Het duurt minimaal 5 werkdagen voordat de uitslag van dit onderzoek bekend is.

Wat gebeurt er na de operatie?

De tijdens de operatie ingespoten blauwe vloeistof wordt via de nieren en de darmen uitgescheiden. Vandaar dat uw urine en ontlasting de eerste dagen blauwgroen gekleurd kunnen zijn. De plaats van inspuiting zal ook voor een deel blauw zijn verkleurd. Deze verkleuring kan nog 1 jaar te zien zijn. Door de blauwe vloeistof kunt u er gauw uitzien na de operatie.

Bij een operatie aan de borst laat de chirurg soms een drain achter in de borst. Dit wordt gedaan om het overtollig wondvocht af te voeren. Ook heeft u een infuus. Dit infuus mag er meestal dezelfde dag nog uit. Vaak wordt deze ingreep in dagbehandeling gedaan, behalve als tegelijkertijd een amputatie van de borst plaatsvindt.

Vóór de operatie wordt uw huid schoongemaakt met een desinfectiemiddel met kleurstof op de operatiekamer. Deze kleurstof kan na de operatie alsnog in uw BH trekken. Deze kleurstof is moeilijk uit lichtgekleurde lingerie te verwijderen. Wij raden u aan om de eerste dagen na de operatie een donkergekleurde BH te dragen.

Soms heeft u na de operatie tintelingen en/of een schaafwondachtig gevoel onder uw oksel. Dit gevoel kan ontstaan vanwege de zenuwbanen die vlakbij de lymfeklieren in de oksel liggen. Dit gevoel kan uitstralen naar de binnenzijde van uw bovenarm en uw schouderblad. Het trekt meestal na verloop van tijd weer weg.

Veelgestelde vragen

Van wie krijg ik de uitslag?

De chirurg vertelt u de uitslag van het schildwachtklieer-onderzoek. Hiervoor krijgt u een afspraak op de polikliniek. De chirurg bespreekt dan ook het verdere traject met u.

Wat als er geen schildwachtklieer wordt gevonden?

Heel soms wordt de schildwachtklieer niet gevonden. Dan is de beschreven procedure niet mogelijk. De arts bespreekt dan met u het alternatief.

Ik lees dat ik een infuus of injectie krijg, maar ik ben moeilijk te prikken. Wat nu?

Als u uit eerdere ervaringen weet dat u moeilijk te prikken bent, neemt u dan vóór het onderzoek contact op met de afdeling Nucleaire Geneeskunde.

Ik kan niet op de vastgestelde opnamedatum komen, wat moet ik doen?

Geef dit dan zo snel mogelijk (uiterlijk 1 werkdag voor de opnamedatum) door aan de polikliniek. We kunnen dan in uw plaats een andere patiënt helpen. Zo werkt u mee om de wachtlijsten zo kort mogelijk te houden!

Bent u de dagen voor de operatie erg verkouden? Moet u veel hoesten of heeft u koorts? Neemt u dan minimaal 24 uur van tevoren contact op met de polikliniek.

Ik heb nog vragen, waar kan ik die stellen?

Heeft u na het lezen van deze informatie nog vragen, dan kunt u telefonisch contact opnemen met:

- Borstcentrum. Het Borstcentrum is bereikbaar van maandag t/m vrijdag van 8.30 tot 17.00 uur op het telefoonnummer (073) 553 36 00. U kunt uw vragen stellen aan uw behandelend arts of de verpleegkundig specialist van het Borstcentrum.
- Nucleaire Geneeskunde. De afdeling is bereikbaar van maandag t/m vrijdag van 08.00 tot 17.00 uur op het telefoonnummer (073) 553 26 90. U kunt bij deze afdeling uw vragen stellen over het onderzoek.

Praktische tips

Wat neemt u mee?

Neem naar uw afspraak uw geldig legitimatiebewijs mee. Hier vindt u meer informatie (<https://www.jeroenboschziekenhuis.nl/wat-neemt-u-mee>) over wat u moet meenemen.

Afspraak op onze locatie in 's-Hertogenbosch, Boxtel, Drunen of Rosmalen? Meld u eerst digitaal aan. Lees hier (<https://www.jeroenboschziekenhuis.nl/aanmelden>) hoe dit werkt.

MijnJBZ

Via MijnJBZ (<https://www.jeroenboschziekenhuis.nl/mijnjbz>) kunt u zelf een deel van uw persoonlijke en medische gegevens inzien die in het JBZ over u bekend zijn. Zie ook: Wat kan ik in MijnJBZ zien?

(<https://www.jeroenboschziekenhuis.nl/mijnjbz/wat-kan-ik-in-mijnjbz-zien>)

Bekijk uw zorgverzekering

Controleer zelf vóór een afspraak in het JBZ of uw zorg wordt vergoed:

- Bekijk hier (<https://www.jeroenboschziekenhuis.nl/tarieven>) met welke zorgverzekeraars het JBZ een contract heeft.
- Het hangt ook af van uw polis of uw zorgverzekeraar alle zorg volledig vergoedt.
- Onze zorg valt voor volwassenen onder het wettelijk eigen risico. Dit betekent dat u ieder jaar eerst een bedrag zelf moet betalen, voordat uw zorgverzekeraar kosten gaat vergoeden.

Gegevens delen

Wilt u dat zorgverleners buiten het Jeroen Bosch Ziekenhuis uw medische gegevens kunnen inzien? Dan moet u het JBZ toestemming geven (<https://www.jeroenboschziekenhuis.nl/gegevens-delen>) om uw gegevens beschikbaar te stellen.

Betrokken afdelingen

Borstcentrum (<https://www.jeroenboschziekenhuis.nl/afdelingen/borstcentrum>)

Chirurgie bij kanker (<https://www.jeroenboschziekenhuis.nl/afdelingen/chirurgie-bij-kanker>)

Nucleaire Geneeskunde (<https://www.jeroenboschziekenhuis.nl/afdelingen/nucleaire-geneeskunde>)

Code CHI-034